

A thick black L-shaped frame is positioned on the left and bottom edges of the slide, framing the central text.

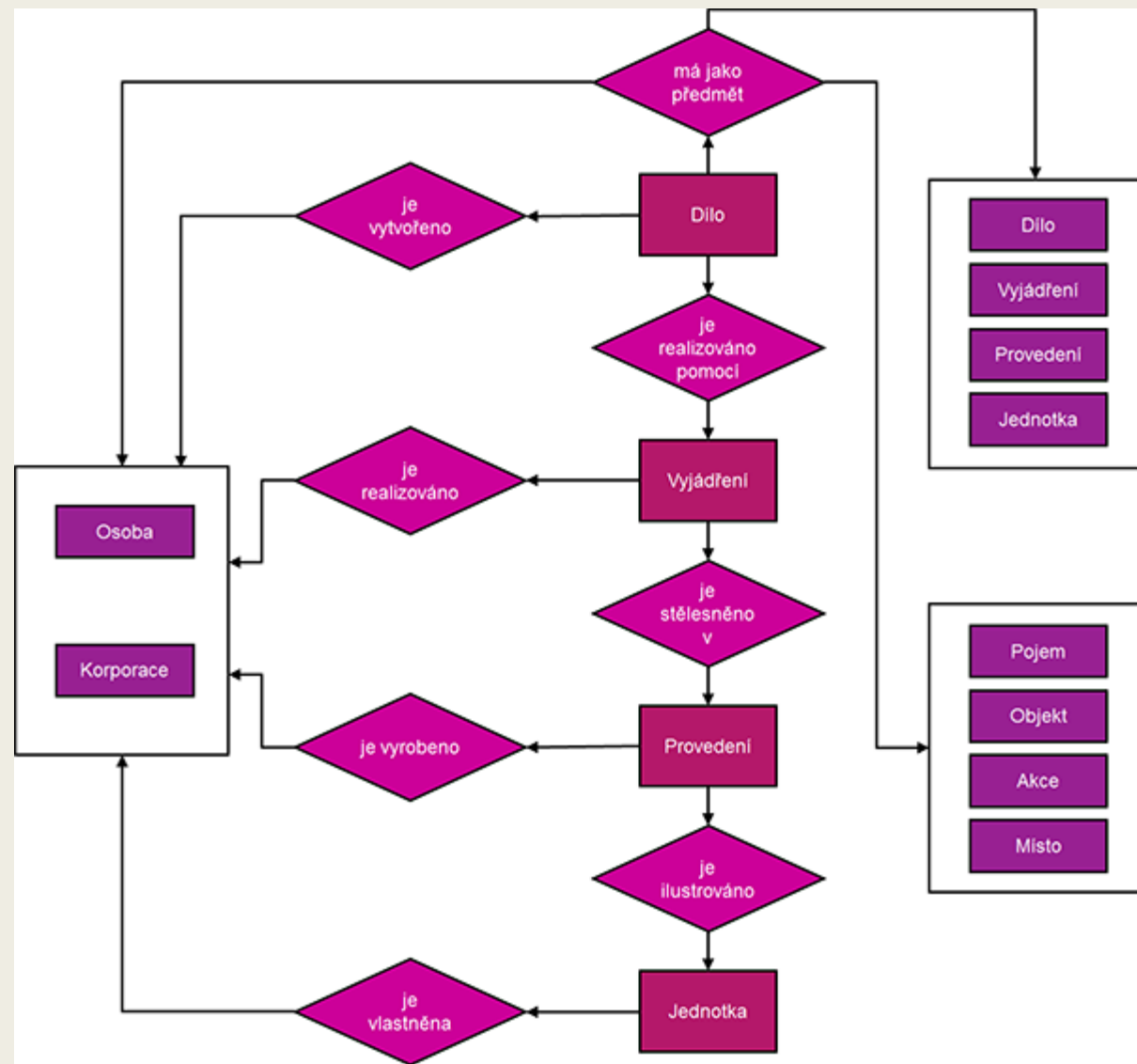
SÉMANTICKÉ ASPEKTY KATALOGIZACE II.

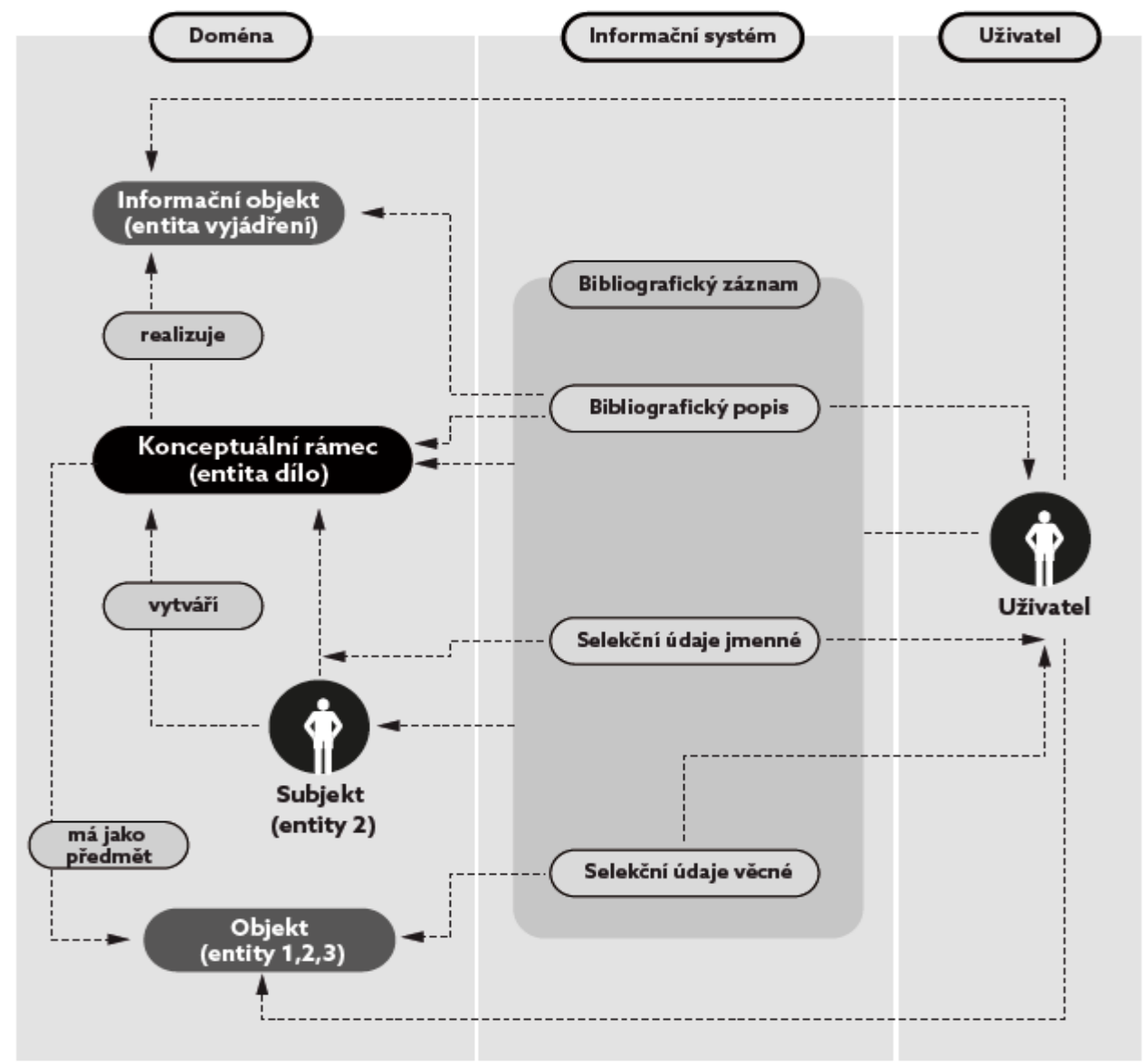
25. 9. 2017

PhDr. Jiří Stodola, PhD.

Realismus

- Objektivita (primát objektu) – objekt nezkonstruovaný poznávacím subjektem
- Pravda – existuje shoda mezi poznáním a realitou
- Jistota – jistota absolutní (nutné pravdy) – formální vědy, jistota pravděpodobnostní – reálné vědy

Hlavní teze realismu

- Existuje realita nezávislá na našem poznání a myšlení – naše myšlení – realitu nevytváří.
- Realita je sama v sobě nějak určita a strukturována; tuto strukturu do reality naše poznání nevnaší, nýbrž ji z ní „odečítá“, jedná se o rys reality same. Jinými slovy, poznání je receptivní, nikoliv produktivní.
- Realitu můžeme bezprostředně poznávat, tj. svými schopnostmi vystihovat její strukturu: to, co poznáváme, nejsou jenom stavy našich poznávacích schopností, pouze naše myšleny, kartezianské ideje apod.; předmětem našeho poznání je realita samotná.
- Tím se však nechce říci, že realitu vystihujeme přesně tím způsobem, jímž existuje o sobě. Předpokládá se pouze, že jsme schopni způsobem našeho poznání reality reflektovat a rysy, které tento specifický způsob poznání do reality vnaší, odlišit od jejich rysů objektivních, na subjektivním poznání nezávislých.

Hlavní pojmy domény

- Subjekt
- Objekt
- Komunikace

Subjekt = individuální člověk

- Primární (biologická) determinace
  - *Obecná (esenciální) – bytí člověkem*
  - *Individuální (akcidentální) – vrozené vlastnosti*
- Sekundární determinace
  - *Přírodním prostředím (zoolog – orientace na přírodu)*
  - *Lidskou společností (knihovnick – orientace na kulturu)*

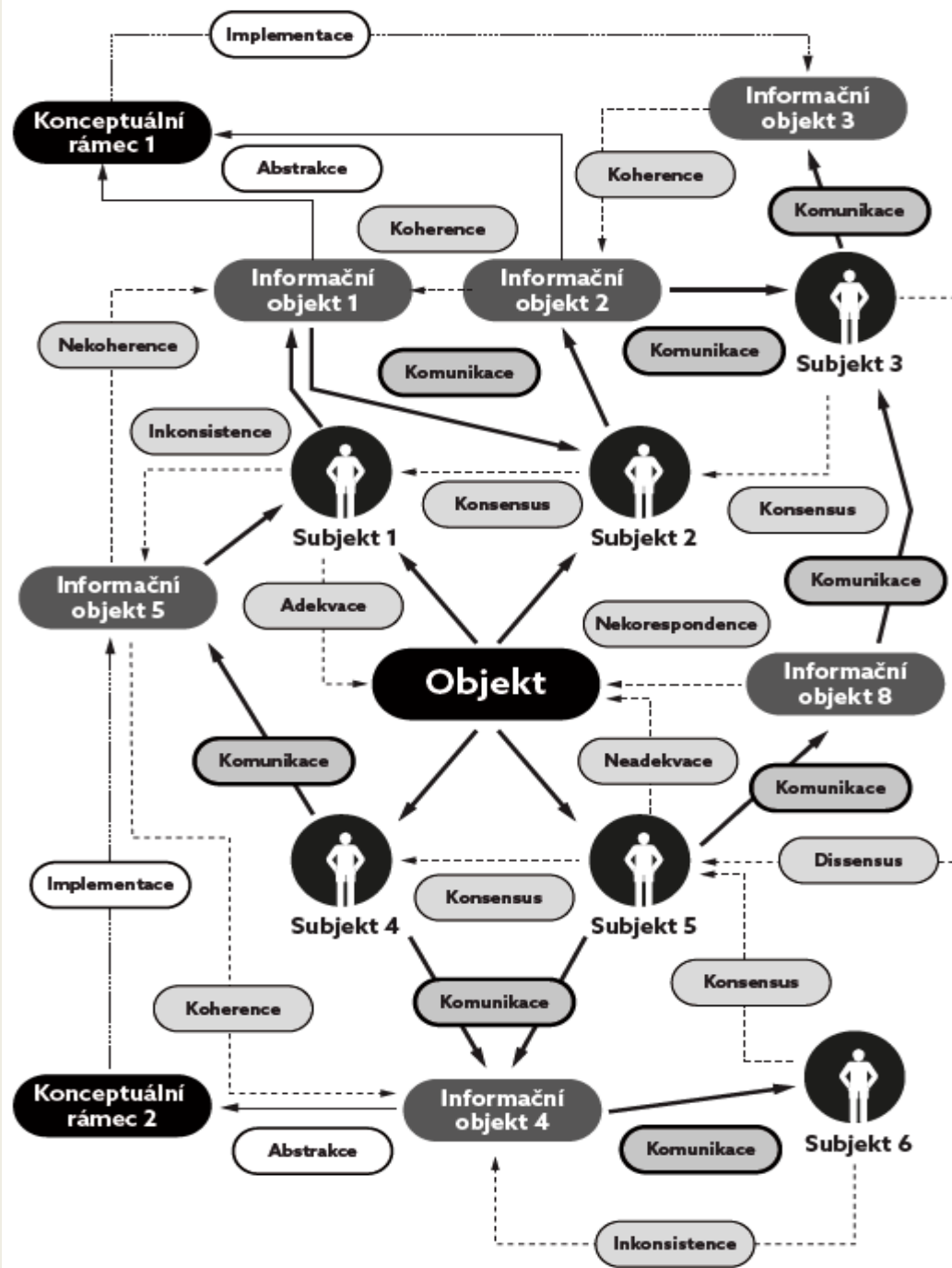
Objekt

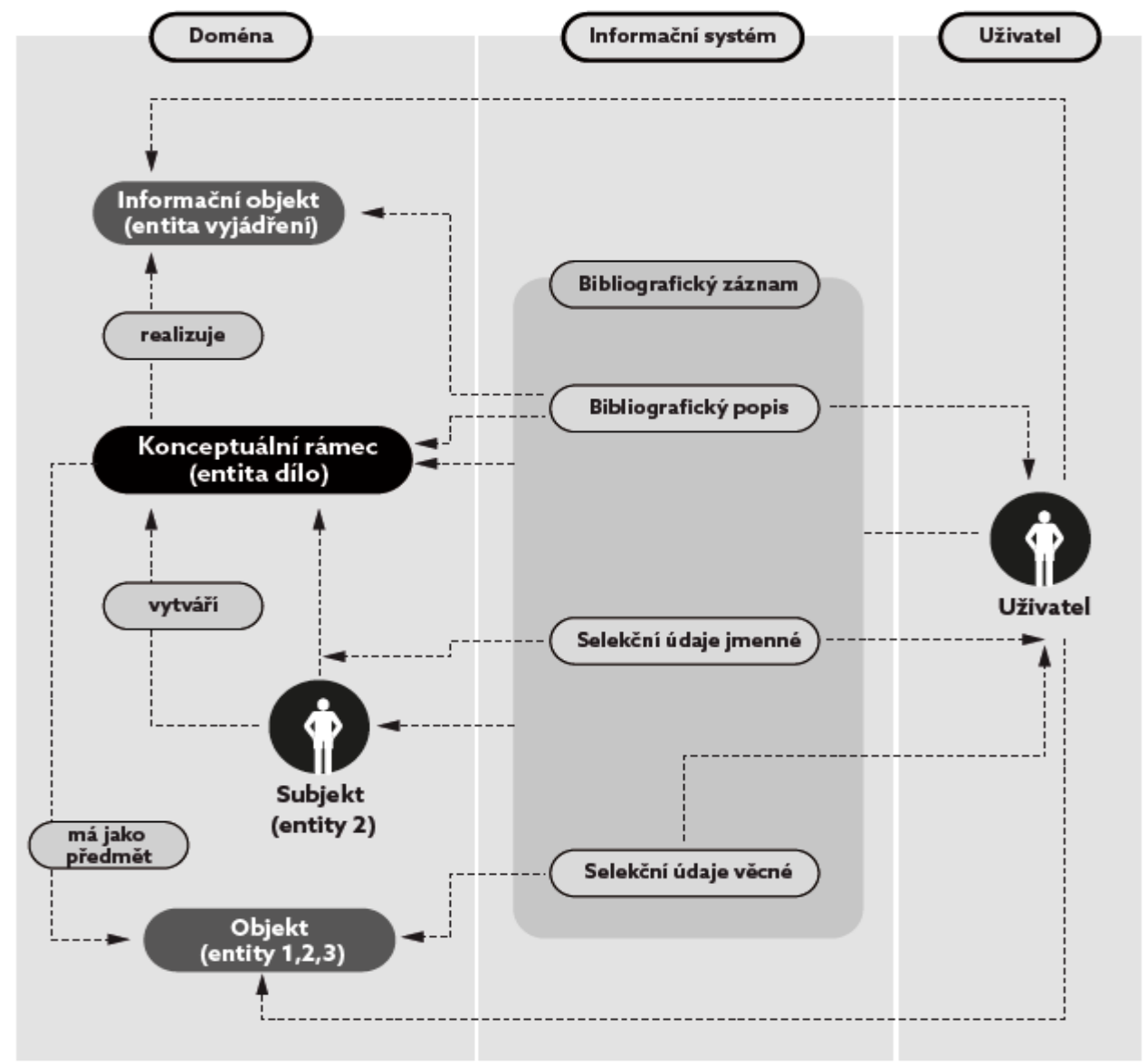
- Přírodní
- Sociokulturní
  - *Primárně nesloužící ke komunikaci, znakový sekundárně*
  - *Primárně sloužící ke komunikaci – znak (informační objekty, informační věda)*

Komunikace

- Z hlediska prostoru:
  - *Přímá*
  - *Nepřímá*

- Z hlediska času:
  - *Horizontální*
  - *Vertikální*

Ontologie – filosofie a FRBR

- Individua-substance
- Individua-akcidenty
- Individua-vztahy
- Agregáty

w	work	dílo
e	expression	vyjádření
m	manifestation	provedení
i	item	jednotka
p	person	osoba
cb	corporate body	korporace
c	concept	pojem
o	object	objekt
e	event	akce
pl	place	místo

Empirická individua

Substance + akcidenty (to, k čemu odkazuje entita osoba, objekt)

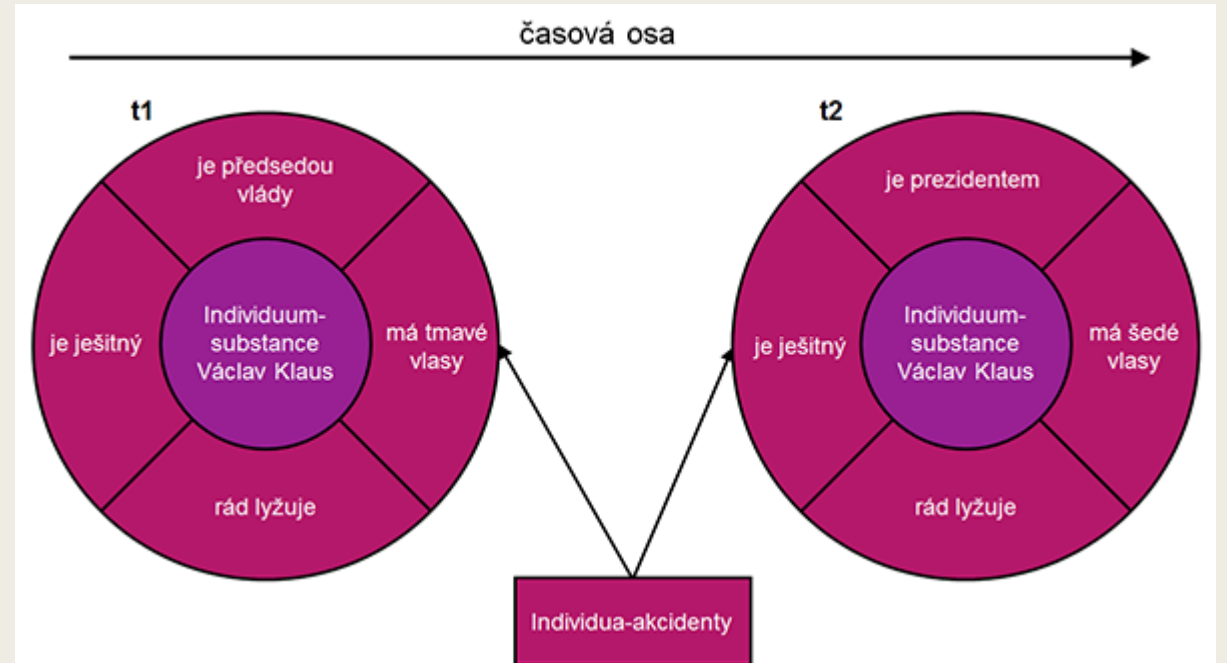
x je empirické individuum, jestliže 1) x je těleso, 2) každá část tohoto x je jeho část vlastní, a 3) neexistuje y takové, že x je pravou a vlastní částí y.

Absolutní individua

Individuum-substance (osoby)

Individuum-akcident (entita místo, akce, atributy)

Způsob existence individuí

Aktuálně reálná – skutečně jsou (Miloš Zeman, entita osoba)

Potenciálně reálná – mohou skutečně být (syn Michala Lorenze, entita pojem)

Intencionální – jsou nebo mohou být pouze v myšlení (vodník, entita pojem)

Vztahy

Relativní individuum-akcident (vztahy)

Subjekt vztahu

Termín vztahu

Základ vztahu

Realný (všechny složky jsou reálné)

Intencionální (jedna ze složek je intencionální)

Měsíc = termín vztahu

Velikost Země = základ vztahu

Země = subjekt vztahu

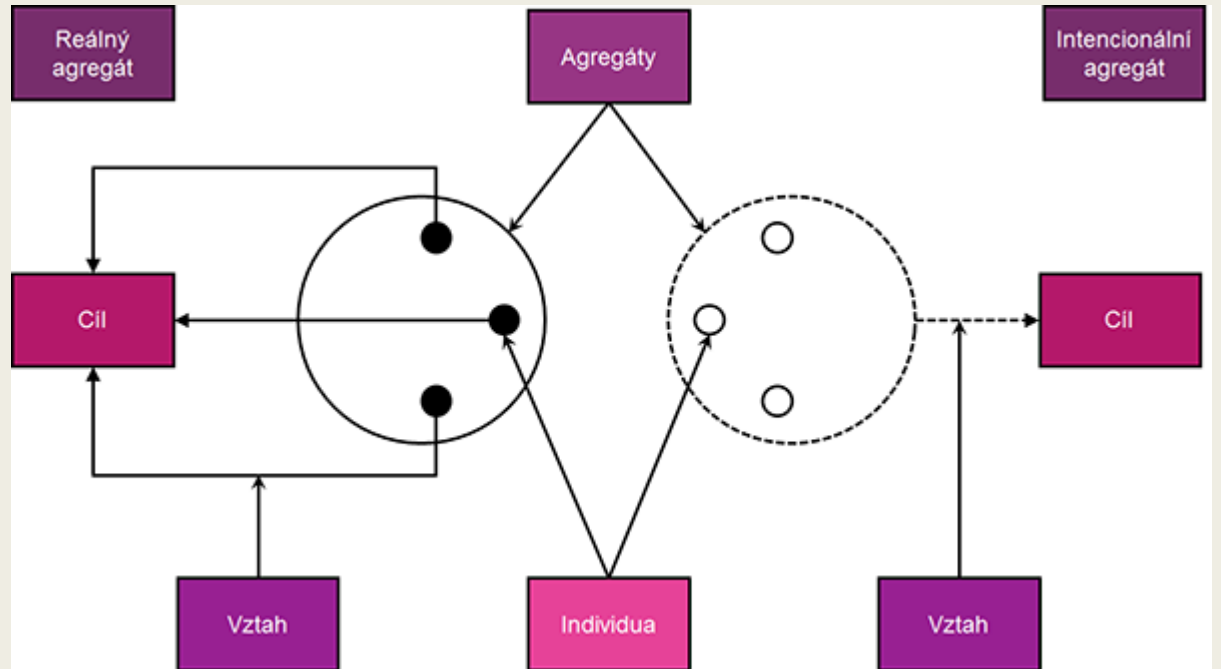
Agregáty

Soubory individuí (dílo, vyjádření, provedení, jednotka, korporace, objekt, akce)

Poutem je společný cíl

Reálný – všechny složky se vztahují k cíli

Intencionální – agregát se vztahuje k cíli jako celek

Entity FRBR

Entity – individua-substance (osoba, objekt),
individua-akcidenty (místo) agregáty (jednota,
korporace, objekt)

*Reálné (jednotka, osoba, korporace, objekt,
místo, akce)*

Intencionální (dílo, vyjádření, provedení, pojem)

Atrity – individua-akcidenty

Vztahy – vztahy (subjekt – entita, termín –
entita, základ – vlastnost subjektu)

